

Gemeente Koggenland
Mevr. M.M. Bonsen-Lemmers

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

Contactpersoon

R. Wiersum
Zaaknummer: 2176717

Hoorn, 7 oktober 2024

Onderwerp:

Geachte mevrouw Bonsen-Lemmers, beste Monique

De afgelopen periode is er regelmatig contact geweest over de mogelijke samenwerking tussen Koggenland en Hoorn aan de opgave die wij vanuit de Spreidingswet hebben om de opvang van asielzoekers mogelijk te maken. Dit contact ervaren wij als zeer constructief, kundig en positief. Dat geeft veel vertrouwen voor de toekomst. Via deze brief wil ik jullie informeren over de laatste stand van zaken rond de besluitvorming in Hoorn. Daarnaast geef ik graag een beeld van welke werkzaamheden er voor gemeenten achter een asielopvang vandaan komen en waaraan Hoorn vanzelfsprekend en nadrukkelijk ook een bijdrage kan leveren, indien beide gemeenten kiezen voor een gezamenlijke asiellocatie bij de A7.

Reacties op locaties

Deze week wordt het voorstel voor de gezamenlijke voorkeurslocatie bij de carpoolplaats aan de A7 door beide gemeenteraden besproken. Wij verwachten dat onze raad deze voorkeurslocatie ook zal volgen. Afgezien van een enkele reactie tegen de komst van asielzoekers in het algemeen, komen er in Hoorn nagenoeg uitsluitend signalen binnen van inwoners of partijen tegen de reservelocatie Zuiderveld. Wij hebben ook gesproken met een kinderopvangorganisatie en onderwijsinstellingen langs de Berkhouterweg en het Dampden en ook daar hebben wij positieve feedback gekregen over de beoogde voorkeurslocatie.

Vraagstukken asiellocatie

Hoewel de beoogde opvanglocatie op grondgebied van Koggenland ligt, is de verwachting dat de toekomstige bewoners voornamelijk georiënteerd zullen zijn op winkels en andere voorzieningen in Hoorn. Om een beeld te krijgen van de maatschappelijke impact, de impact op voorzieningen en de benodigde werkzaamheden en inzet vanuit de gemeente, hebben wij recentelijk een uitvraag gedaan bij de gemeenten Dijk en Waard en Den Helder. Deze gemeenten hebben beide een azc van vergelijkbare (iets grotere) omvang als de gezamenlijke opgave van Koggenland en Hoorn (ca. 550).

Benodigde inzet in voorbereidende fase

Zodra beide gemeenteraden hebben ingestemd met de voorkeurslocatie, is het in eerste instantie aan het COA om een concreet plan uit te werken voor deze locatie. Hierbij kunnen echter ook voor beide gemeenten verschillende vraagstukken naar voren komen, die ook capaciteit kosten:

- Projectleiding: hoewel het COA het voortouw neemt, is het verstandig om als gemeenten vanuit het gedeelde belang van de gemeente voldoende regie te houden.

- Communicatie: betrokkenheid vanuit beide gemeenten bij zowel het ontwerp van het participatieproces als de communicatie is cruciaal
- Planologische procedure: het voorbereiden van de besluitvorming over het plan kost capaciteit. Bovendien kan het zijn dat er bepaalde expertises nodig zijn om bepaalde planonderdelen te kunnen toetsen, of hier vooraf al over mee te denken. Denk daarbij aan expertise op het gebied van mobiliteit, ruimtelijke ordening, juristen, etc.
- Voorbereidingen op komst asielzoekers op het gebied van zorg, welzijn, onderwijs, integratie en participatie.

In bovenstaande vraagstukken kan en wil Hoorn haar kennis en ervaring aanbieden.

Benodigde inzet en impact op voorzieningen bij ingebruikname

De beoogde locatie ligt op loop- en fietsafstand van het centrum van Hoorn. In de gemeente Koggenland zijn minder voorzieningen aanwezig, die op veel grotere afstand van de voorkeurslocatie liggen. Het ligt dan ook voor de hand dat de bewoners van de asielopvang voornamelijk een beroep zullen doen op voorzieningen in Hoorn; van winkels tot openbaar vervoer, van sportfaciliteiten tot scholen. Hieronder vindt u een beeld van de inzet die hierin op ons als gemeenten afkomt en waaraan Hoorn ook een bijdrage kan leveren:

- **Veiligheid & Monitoring**
 - Het COA heeft 24-uursbewaking op een azc
 - Daarnaast is het gebruikelijk om periodiek (bijvoorbeeld 1x per kwartaal) een integraal veiligheidsoverleg tussen de gemeente(n), het COA en de politie te organiseren. Tijdens dit overleg wordt het veiligheidsbeeld, aandachtspunten/ontwikkelingen gedeeld en worden afspraken gemaakt over waar extra op in te zetten.
 - Eventuele extra inzet vanuit gemeentelijk toezichthouders
 - Zo nodig kan de gemeente aanspraak maken op een Rijkssubsidie voor het nemen van lokale en meer kleinschalige maatregelen tegen overlast van asielzoekers in de openbare ruimte. Gemeenten kunnen een aanvraag voor een Specifieke Uitkering (SPUK) indienen. Klik hier voor meer info: [Lokale maatregelen overlast asielzoekers | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)
 - In aanvulling op het veiligheidsoverleg kan gedacht worden aan een overleg met bewoners en/of andere partijen in de omgeving van het azc, om zo ook het perspectief vanuit de omgeving te betrekken bij het overleg met het COA.
- **Zorg & Begeleiding**
 - Het COA regelt bij een grotere asiellootatie zelf basiszorg voor bewoners en werkt op locatie, met eigen huisartsen en tandartsen. Dit leidt dus niet tot extra belasting van huisartsen in de gemeente.
 - Bij calamiteiten of specialistische zorg wordt wel gebruik gemaakt van reguliere voorzieningen, zoals het Dijklander Ziekenhuis, Jeugdzorg en Veilig Thuis.
 - Vanaf 50 Alleenstaande minderjarige vluchtelingen verzorgt het COA de volledige begeleiding van de groep. Bij een kleiner aantal staat de gemeente hiervoor aan de lat. Omdat Amv'ers ook buiten de asiellootatie komen, is een goede afstemming en korte lijntjes met het Jongerenwerk belangrijk. Hierover moeten afspraken gemaakt worden met lokale welzijnsorganisaties, zoals Stichting Netwerk.
 - De gemeente is verantwoordelijk voor financiering wanneer er een beroep wordt gedaan op de Jeugdwet. Omdat de intensievere begeleiding van Amv'ers bij 18+ stopt, vraagt deze groep extra aandacht. Het COA heeft een pilot met een coach voor Amv'ers die 18 jaar gaan worden. Dit zorgt voor een zachtere landing als de jongeren meer losgelaten worden als ze 18 jaar zijn. Dit is een pilot vanuit de locatie van het COA zelf. Ook in Hoorn is er een speciale aanpak voor jongeren in de overgangsfase van 18-/18+. Het is dus goed om te kijken naar hoe beide aanpakken op elkaar aansluiten.

- *Onderwijs*

- Asielzoekers mogen nog geen formele taallessen bij een taalschool volgen. Het COA verzorgt op locatie Nederlandse taallessen. Ook zorgt het COA voor 'voorinburgering'. Hierbij wordt ook vaak gebruik gemaakt van vrijwilligers of ander informeel aanbod van taallessen in bv. de bibliotheek.
- Kinderen uit een azc gaan in de gemeente naar onderwijsinstellingen.
- Voor het basisonderwijs zijn in Westfriesland momenteel 4 nieuwkomersklassen, waarvan 2 in Hoorn, 1 in Bovenkarspel en 1 in Medemblik. Dit zal waarschijnlijk niet voldoende zijn voor de totale opgave vanuit de Spreidingswet. Het is belangrijk dat hierover zowel lokaal als regionaal afspraken gemaakt worden. Hoorn kan hierin het initiatief nemen.
- Het Taland College voert in Hoorn het Eerste Opvangonderwijs Anderstaligen (EOA) uit voor jongeren van 16-23 jaar. Een groot deel van de anderstalige jongeren komt vanaf 16 jaar uit onze regio naar het Taland College om onderwijs te volgen en zo snel mogelijk Nederlands te leren.
- Sinds 11 oktober 2023 bestaat de Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in het onderwijs. De druk op het onderwijs voor nieuwkomers neemt toe. Als het met de bestaande voorzieningen niet meer lukt om het onderwijs voor nieuwkomers te organiseren, kunnen gemeenten en scholen een beroep doen op de nieuwe wet. De wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen regelt twee zaken:
 1. een overlegplicht tussen het college van B en W en schoolbesturen om afspraken te maken over het onderwijs voor nieuwkomers;
 2. de mogelijkheid om in noodsituaties tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen (tnv) in te richten.

- *Dagbesteding / Activiteiten*

Voor een succesvol verloop van de asielopvang is het organiseren van voldoende zinvolle dagbesteding belangrijk. In de praktijk kan het COA op een grotere locatie al veel activiteiten organiseren. Voor de integratie is het echter ook belangrijk om na te denken over activiteiten buiten het azc. De gemeente kan hierin een verbindende/faciliterende rol spelen:

- *Werk:*

Sinds kort mogen asielzoekers werken als hun asielaanvraag minstens 6 maanden in behandeling is. Het zorgen voor arbeidsparticipatie is echter een project op zich. In de praktijk is het vaak lastig om zonder hulp een baan te vinden. Hier ligt mogelijk wel een kans: ook in onze regio zijn er personeelstekorten. Dit kan verkend worden in overleg met partijen als WerkSaam en de Westfriese Bedrijven Groep. Ondernemers hebben goede ervaringen met Oekraïërs, en vragen nu naar asielzoekers als arbeidskrachten.
- *Sport / cultuur:*

Het is ook belangrijk om een goede aansluiting te faciliteren tussen het COA en de sportclubs. In Dijk en Waard vindt ook sport op locatie plaats (in de gymzaal en buiten op het voetbalveld), maar het is ook belangrijk dat asielzoekers en Amv'ers ook buiten de locatie kunnen sporten. Dit is een vorm van dagbesteding, maar ook goed voor de integratie. Dijk en Waard heeft voor de Amv'ers een sport- en cultuurprogramma opgezet. Goed om de mogelijkheden te verkennen met lokale sport- en cultuurorganisaties.
- *Participatie:*

Het COA heeft op locatie van Dijk en Waard een Meedoenbalie waar asielzoekers gekoppeld worden aan vrijwilligerswerk. Dit loopt goed. Asielzoekers mogen sinds kort ook werken. Dit biedt (veel) kansen.

Tot slot

Zoals besproken zien wij de beoogde asiellootatie in Koggenland nadrukkelijk als een gezamenlijke opgave, die verder strekt dan alleen een voorkeurslocatie. Hierin zal Hoorn ook haar verantwoordelijkheid pakken. Zodra duidelijk is of de voorkeurlocatie de goedkeuring krijgt van de gemeenteraden van Koggenland en Hoorn, komen we graag bijeen om de samenwerking en ieders bijdrage hierin concreter te maken.

Met vriendelijke groet,

burgemeester Jan Nieuwenburg

